

Čeští králové

Cíl materiálu:

Obsahový cíl:

- Žák přiřadí významné mezníky a události ze života k jednotlivým panovníkům Přemyslovského rodu.
- Žák dokáže seřadit významné mezníky českých dějin 13. století.
- Žák popíše význam Zlaté buly sicilské.

Jazykový cíl:

Při práci s PL bude žák:

- vyhledávat informace v textu (samostatná práce, skupinová práce)
- doplňovat text (spojky, informace z textu)

Při aktivitách ve skupině a s celou třídou bude žák:

- poslouchat informace ostatních spolužáků, doptávat se, zapisovat informace na plakát
- vytvářet scénář scénky, kterou by měla skupina zahrát, učít se text, roli, hrát scénku
- formulovat otázky ANO/NE ze života panovníků

Tip na komunikační aktivitu, která rozvíjí jazykové vyjádření:

Jazykové prostředky:

- Konkrétní jazykové prostředky, které dopomohou žákovi k vyjádření obsahu (např. začátky vět, slovesa, jazykové vazby):

Co	Proč	kde
Jsi syn / dcera ....? Bojoval jsi v/na/proti ....? Říkali ti ....? Tvůj manžel / manželka/otec/matka se jmenoval/a .....? Narodil/a ses v roce ...? Byl/a jsi .....? Měl/a jsi ....? Tvůj (ne)přítel byl ....? Zabili tě/popravili tě v/...?	Žák se ptá otázky ANO/NE charakterizující osobnost a tím si opakuje významné události/vztahy z období Přemyslovců.	aktivita Hádej kdo jsem

Tento materiál byl vytvořen za podpory Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí a MŠMT ČR.

Založil jsi .../Připojil jsi .../ Chtěl jsi ...?		
--	--	--

- Slovní zásoba: bitva, nepřítel, království, král, císař, založit, připojit, bojovat, oženit se, zabít, popravít

Podrobný popis aktivit, které cíleně rozvíjí jazyková vyjádření:

1. Hraní scének

Žáci (vč. žáků s OMJ) jsou rozděleni do skupin po cca. 4; každá skupina má za úkol připravit si a sehrát scénku za účasti všech členů skupiny na učitelem zadané téma; ostatní skupiny hádají, o jaké téma se jedná.

Témata k zadání např.:

Přemysl Otakar I. dostává Zlatou bulu sicilskou	Kurfiřti se dohadují, koho zvolit za císaře	Braniboři v Čechách	Václav II. si bere Elišku Rejčku
---	---	---------------------	----------------------------------

2. Hádej, kdo jsem

Vybraný žák si vybere jednu z osobností, které jsou spjaty s probíraným obdobím. Zbytek třídy má za úkol klást otázky, na které může „neznámý“ odpovídat ANO-NE, a uhodnout, o jakou osobu se jedná. Pro žáka s OMJ můžeme vytisknout tabulku s jazykovými prostředky.

3. Rozbor textu / doplňování textu

Žáci dostanou do dvojice / samostatně text ze Zlaté buly sicilské (vyučující vybere cca. 2 – 3 klíčové věty; pro všechny stejné zadání). Každý žák přepíše současným jazykem klíčové věty ze Zlaté buly sicilské. Žák s OMJ vypracuje úkol 5. z PL. Společná kontrola (prezentace přepsaného textu vč. žáka s OMJ).

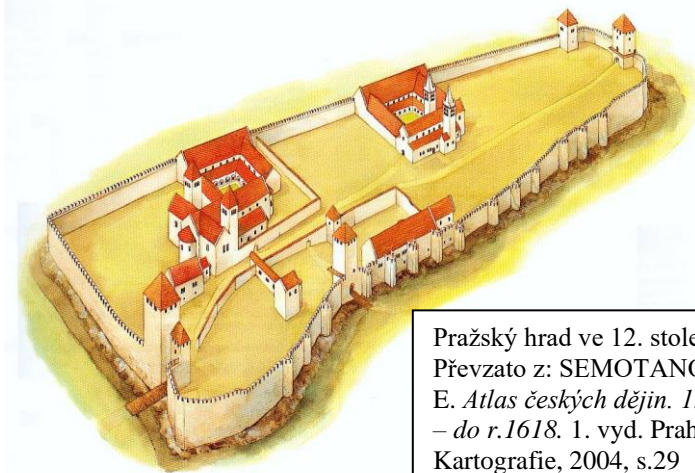
4. Tvorba plakátu

Žáci pracují ve 3 skupinách. Každá skupina vytvoří plakát týkající se jednoho panovníka (Přemysl Otakar II., Václav II., Václav III.). Každý ze skupiny (včetně žáka s OMJ) je zodpovědný za určitý úkol – ilustrace, časová osa událostí, rodokmen, ...

1. Přemysl Otakar I.

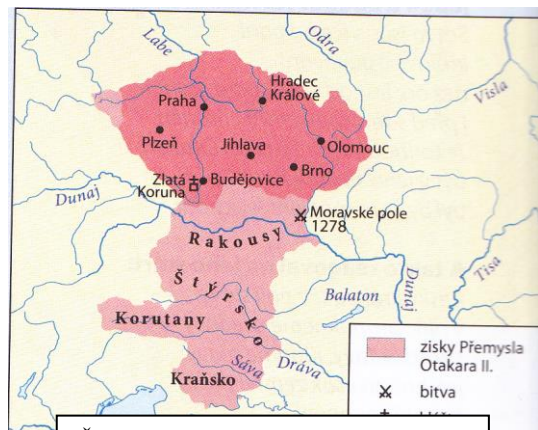
- Český kníže Přemysl Otakar I. pomohl císaři v boji s nepřáteli a dostal od něj za odměnu v roce 1212 titul král a listinu, která se jmenovala Zlatá bula sicilská. Listina se jmenuje podle toho, že je k ní pověšena zlatá pečeť (= bula) sicilského království. V této listině se píše, že Přemyslovcům patří titul král a jejich zemi název království. Tento titul byl lepší než předchozí titul kníže.

Pražský hrad ve 12. století.
Převzato z: SEMOTANOVÁ,
E. *Atlas českých dějin. 1. díl*
– do r.1618. 1. vyd. Praha:
Kartografie, 2004, s.29

2. Přemysl Otakar II.

- Přemyslovi Otakarovi II. se říkalo „Král železný a zlatý“, protože byl bohatý (zlatý) a dobrý bojovník a velitel (železný) – k Čechům připojil rakouská území (Rakousy, Štýrsko, Korutany, Kraňsko) a Chebsko a vládl území sahajícímu až k Jaderskému moři.
- Za své vlády založil hodně měst.
- Přemysl Otakar II. byl tak úspěšný, že se dokonce chtěl stát císařem.
- Kurfiřti (ti, kdo volí císaře) se ale báli, že bude příliš silný vládce a raději zvolili ne tolik významného Rudolfa Habsburského.
- Přemysl odmítl tuto volbu uznat a tak mezi oběma muži vzniklo nepřátelství a Rudolf Habsburský zaútočil na České království. Přemysl Otakar II. byl poražen ve válce a musel Rudolfovi Habsburskému odevzdat všechno území kromě Čech a Moravy.
- Přemysl se chtěl za porážku pomstít a tak došlo k nové válce.
- 26. srpna **1278 byla bitva na Moravském poli** – Rudolf Habsburský porazil vojsko Přemysla Otakara II. a Přemysl v této bitvě zemřel.

Český stát za Přemysla Otakara II.
Převzato z: VÁLKOVÁ, V. *Dějepis*
7 1. vyd. Praha: SPN, 2009, s.93

Přemysl Otakar II.
Převzato z:
<www.radio.cz>

3. Braniboři v Čechách

- Přemyslův syn Václav II. byl v roce 1278 ještě dítě (7 let) a tak místo něj vládl Ota Braniborský – Václavův strýc → toto období se jmenuje **Braniboři v Čechách**.
- S Václavem II. jednal Ota Braniborský jako s vězněm a uvěznil ho na hradě Bezděz. **Vojáci Oty Braniborského pak 5 let drancovali vsi a kláštery a všude loupili, aby získali kořist, až nastal hladomor.**
- Vdova po Přemyslu Otakarovi II. Kunhuta odešla na Opavsko (její syn Václav byl v moci Oty Braniborského) a vzala si za manžela Závíše z Falkenštejna.
- Závíš z Falkenštejna se stal nejmocnějším mužem v zemi a ostatní čeští šlechtici mu záviděli.

4. Václav II.

- Václav II. se oženil s Jitkou. Jitka byla dcera Rudolfa Habsburského.
- Vybral si vzdělané mnichy z řádu cisterciáků jako rádce (radili mu).
- Václavovi vadil vliv Závíše z Falkenštejna a dal ho zatknout → Závíšovi příbuzní proto udělali vzpuru proti králi.
- Nakonec byl **Závíš z Falkenštejna popraven** a jeho příbuzní se vzdali.
- Za vlády Václava II. bylo objeveno **stříbro v Kutné Hoře** a **český král se stal jedním z nejbohatších králů v Evropě**.
- **Václav II. nechal vyrábět pražský groš** – stříbrnou minci, která platila po celé Evropě asi 250 let.
- V roce 1300 si Václav II. vzal (po smrti první manželky Jitky) za manželku polskou princeznu Elišku Rejčku a **stal se polským králem**, od té doby je zobrazován se dvěma korunami na hlavě (českou a polskou).

Pražský groš. Převzato z: VÁLKOVÁ, V. *Dějepis 7 1.* vyd. Praha: SPN, 2009, s.95

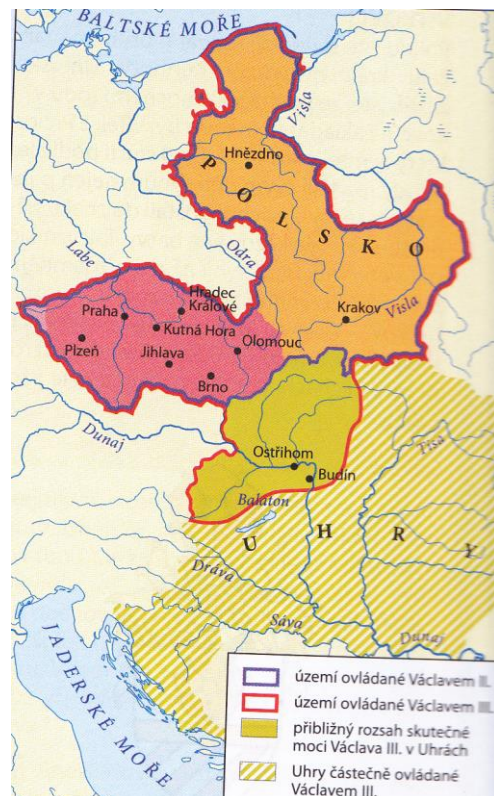
Václav II. s korunou českou a polskou. Převzato z: SEMOTANOVÁ, E. *Atlas českých dějin. 1. díl – do r.1618.* 1. vyd. Praha: Kartografie. 2004. s.41

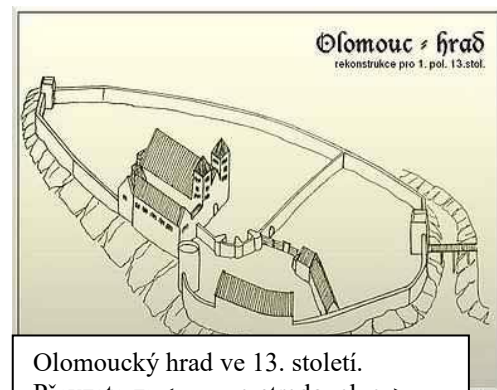
- V Uhrách vymřel vládnoucí rod a uherští šlechtici si zvolili za krále Václava III., který byl synem Václava II.
- **Přemyslovci tak ovládali tři státy: Čechy, Polsko a Uhry** – ovládali území od Čech až po Baltské moře.
- To se nelíbilo ani císaři Albrechtu Habsburskému ani papeži, protože Přemyslovci byli příliš mocní.

5. Václav III.

- Václav III. zdědil po otci tři státy, proto bývá zobrazován se třemi korunami (českou, polskou a uherskou).
- Nakonec se Václav III. vzdal uherské koruny, protože nezvládal vládnout třem státům najednou.
- V Polsku bylo povstání a Václav III. se rozhodl jet do Polska a situaci tam řešit, ale na své cestě byl 4. srpna **1306 Václav III. v Olomouci zavražděn (nevíme proč) → Přemyslovci vymřeli „po meči“** (= nežije žádný muž z rodu).
- Vrah byl Konrád z Botenštejna, kterého Václavova stráž hned po vraždě chytila před palácem v Olomouci a zabila. Proto dodnes nevíme, kdo si Václavovou vraždu objednal.

Český stát za Václava II. a Václava III.
Převzato z: VÁLKOVÁ, V. *Dějepis 7 1.*
vyd. Praha: SPN, 2009, s.95

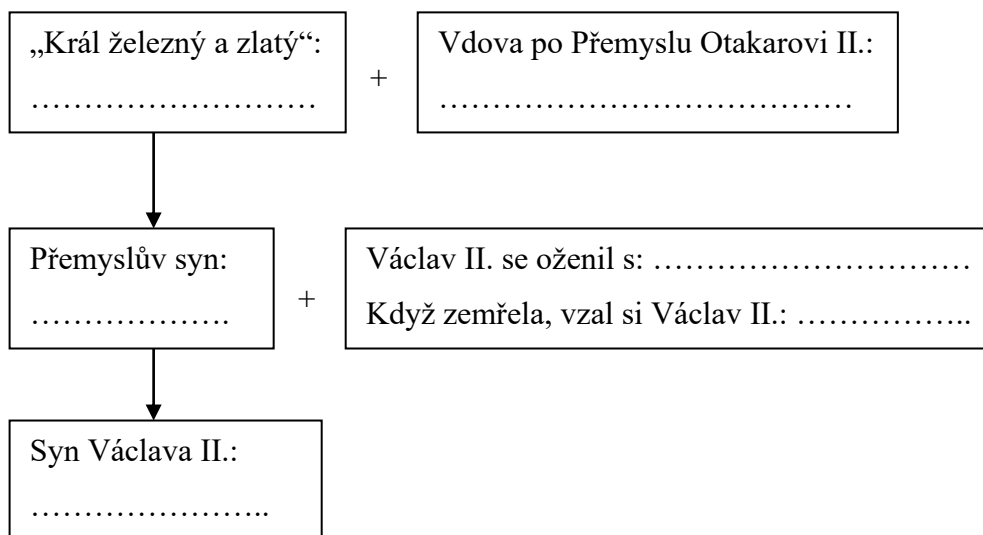
Olomoucký hrad ve 13. století.
Převzato z: <www.e-stredovek.cz>

1. **Doplň** správnou spojku: *proto / protože / že*

Přemysl Otakar I. dostal za odměnu Zlatou bulu sicilskou, _____ pomohl císaři v boji s nepřáteli. Listina se jmenuje Zlatá bula, _____ je k ní pověšena zlatá pečeť (= bula) sicilského království. V této listině se píše, _____ Přemyslovcům patří titul král a jejich zemi název království.

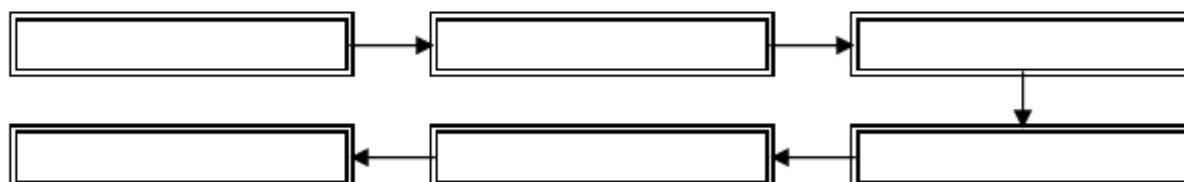
Václav II. byl ještě dítě, _____ za něj vládl jeho strýc Ota Braniborský. Václav II. vládl dvěma královstvím, _____ je na obrázcích se dvěma korunami na hlavě.

2. **Doplň** jména do rodokmenu Přemyslovců:

3. **Seřad'** události, jak šly po sobě:

Bitva na Moravském poli	Zlatá bula sicilská	Braniboři v Čechách
Zavraždění Václava III.	Poprava Závěše z Falkenštejna	Pražský groš

4. **Přiřad'**, co patří ke komu:

Pražský groš	Zlatá bula sicilská	„Král železný a zlatý“
Český a polský král	Nejdřív byl kníže a potom král	Pomohl císaři
Král český, polský a uherský	Zavražděn 1306	Bitva na Moravském poli
Zavražděn v Olomouci	Zemřel v bitvě	Manželka Eliška Rejčka
Manželka Jitka	Strýc Ota Braniborský	Poprava Závaše z Falkenštejna

Přemysl Otakar I.	Přemysl Otakar II.	Václav II.	Václav III.

5. **Doplň**, co mohlo být napsáno na Zlaté bule sicilské:

Tato listina se jmenuje .....,
 protože je na ní pověšena pečeť sicilského
 ..... Já císař tuto listinu dávám za
 odměnu českému knížeti .....
 Přemyslovcům patří podle této listiny titul .....
 a jejich zemi titul .....

Zlatá bula sicilská.
 Převzato z:
 <cs.wikipedia.org>